

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Václava Štencle v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti sdělení žalovaného ze dne 18. 11. 2024, č. j. OAM-6955-31/ ZM-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 10. 2025, č. j. 178 A 19/2024-52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti žalobce **se přiznává** odkladný účinek.
- II. Žalobce **je povinen** zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud v Ústí nad Labem shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení shora označeného sdělení žalovaného. Žalovaný žalobci sdělil, že podmínky stanovené v § 42g odst. 7 a 8 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jako „zákon o pobytu cizinců“), pro zaměstnání žalobce na pracovním místě č. 18 962 500 707, druhu „dělníci v oblasti výstavby a údržby budov (93130)“ u zaměstnavatele LUXES s. r. o. nejsou splněny, neboť žalobce nebyl v době oznámení oprávněn změnit zaměstnavatele, a tedy nesplnil podmínky dle § 42g odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Dle krajského soudu žalovaný dospěl ke správným závěrům s výjimkou závěru o zániku platnosti zaměstnanecké karty ke dni 29. 1. 2023.

II. Návrh na odkladný účinek a vyjádření žalovaného

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, v níž požádal o přiznání odkladného účinku.

[3] Následky, které pro stěžovatele vznikají na základě opakovaného sdělení žalovaného, plynou přímo ze zákona o pobytu cizinců. Ve smyslu § 42g odst. 9 zákona o pobytu cizinců se na stěžovatelovo oznámení o změně zaměstnavatele hledí jako by nebylo učiněno. V návaznosti na to ve smyslu § 63 odst. 2 zákona o pobytu cizinců zaniká (dočasně) oprávnění k pobytu na území České republiky podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, které mu vzniklo podáním žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty, a žalovaný řízení o žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty zastaví. Nebudou-li popsané zákonem stanovené následky žalobou napadeného sdělení, k jejichž obnovení došlo nabytím právní moci napadeného rozsudku, znovu odloženy přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, stěžovatel bude povinen vycestovat z území České republiky a využít prostředků obrany proti zastavení řízení o jeho žádosti o prodloužení pobytového oprávnění, ačkoliv v České republice pobývá od roku 2019, má zde ekonomické, sociální zázemí a společenské vazby. V případě nesplnění povinnosti vycestovat z území České republiky se pak stěžovatel vystavuje hrozbě uložení povinnosti opustit území podle § 50a zákona o pobytu cizinců, či hrozbě uložení správního vyhoštění podle § 119 zákona o pobytu cizinců. Nepřiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti by byla stěžovateli způsobena nenahraditelná újma spočívající ve významném narušení jeho ustáleného soukromého života, která by dosahovala intenzity nepřiměřeného zásahu do jeho základního práva na respektování soukromého a rodinného života zaručeného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Naopak práva třetích osob nemohou být přiznáním odkladného účinku dotčena a stěžovateli nejsou známy žádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti mohlo být v rozporu s veřejným zájmem, či dokonce důležitým veřejným zájmem.

[4] Žalovaný má za to, že by kasační stížnosti odkladný účinek přiznán být neměl. Sdělení nemá konstitutivní účinky, pouze autoritativně deklaruje, zda byly nebo nebyly splněny podmínky oznámení změny zaměstnavatele stanovené v § 42g odst. 7 a 8 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelem popsaná újma tedy není důsledkem sdělení, nýbrž zániku zaměstnanecké karty, který nastal ze zákona. Ta stěžovateli zanikla dnem 29. 1. 2023. Účinky týkající se samotného oznámení tedy nastávají ze zákona a obsah sdělení na ně nemá vliv. Pokud nejsou v době podání oznámení splněny podmínky, hledí se na něj jako by nebylo učiněno. Takové oznámení pak nemá důsledky předvídané v § 63 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tedy není způsobilé odvrátit zánik zaměstnanecké karty podle § 63 odst. 1 téhož zákona. Stěžovatel do oznámení sice uvedl volnou pracovní pozici, na které hodlá být zaměstnáván, nicméně podle předložené pracovní smlouvy hodlá být zaměstnáván na úplně jiné pracovní pozici. Přitom hodlá-li držitel zaměstnanecké karty změnit zaměstnavatele, musí existovat pracovní pozice, která je součástí centrální evidence. Taková pozice v případě stěžovatel vůbec neexistovala, respektive všechny pracovní pozice byly obsazeny. V případě stěžovatele tak žalovaný pouze konstatoval, že nebyly splněny podmínky pro změnu zaměstnavatele uvedené v § 42g odst. 8 zákona o pobytu cizinců. Tedy přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti sdělení o nesplnění podmínek zaměstnavatele, kterým se pouze deklaruje skutečnost, která nastala ze zákona, by nemělo žádný vliv na platnost, respektive zánik zaměstnanecké karty.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

pokračování

[5] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a po zvážení všech důvodů a skutečností dospěl k závěru o naplnění podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[6] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jako „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu platí: *„Poskytnutí odkladného účinku má mimořádný charakter: soud tu totiž před vlastním rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy“* (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2003, č. j. 7 A 115/2002-67, č. 760/2006 Sb. NSS). *„Pojímání odkladného účinku jako výjimky z pravidla tedy znamená, že újma, která má brozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že žaloba resp. kasační stížnost odkladný účinek nemá mít, nebylo výjimečně uplatněno. Významnou bude újma spíše tehdy, nebude-li možno v případě, že bude napadené správní rozhodnutí naplněno a poté shledáno nezákonným a zrušeno, v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady. Významnou bude též spíše tehdy, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování, činnosti apod.“* (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014-56, bod 5, či usnesení rozšířeného senátu nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod 25).

[8] Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS, bod [57], zákonodárce záměrně koncipoval odkladný účinek jako normu, při jejíž aplikaci musí soud vždy zvážit všechny individuální okolnosti sporné věci. Nelze proto soudní cestou výklad takového ustanovení „automatizovat“ a vytvořit speciální obecnou skupinu „privilegovaných“ případů, kde se bude odkladný účinek přiznávat bez dalšího. Jistě proto platí, že v obecné rovině nemůže být důvodem pro přiznání odkladného účinku bez dalšího ani ta skutečnost, že jinak by musel cizozemský stěžovatel vycestovat z území státu, a ztratil by tak možnost přímého kontaktu se svým advokátem v řízení o kasační stížnosti. Zároveň usnesení rozšířeného senátu (v bodě 58 odůvodnění) potvrdilo jako správný dřívější názor Nejvyššího správního soudu obsažený v usnesení ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-32, dle kterého *paušálním přiznáváním odkladného účinku všem kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím, se kterými je spojena povinnost vycestovat z území České republiky, by byla zcela popřena výjimečná povaha institutu odkladného účinku, jakož i záměr zákonodárce nepřiznat kasačním stížnostem brojícím proti takovému typu správních rozhodnutí odkladný účinek automaticky, tedy přímo ze zákona.* Rozšířený senát (v bodě 59 svého usnesení) uzavřel, že *zájem na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti nepochybně může být (dle okolností) důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Nemělo by tomu tak být ovšem automaticky bez dalšího, ale obvykle jen ve spojení s dalšími důvody (např. týkajícími se rodinného či soukromého života stěžovatele), nebo v návaznosti na individuální okolnosti a specifika soudního řízení v dané věci.* Všechny

tyto individuální okolnosti by však měly jasně a konkrétně plynout ze stěžovatelem osvědčených tvrzení (pozn.: zvýraznění podtržením doplněno).

[9] Stěžovatel především zdůvodnil svůj návrh právě následky, které pro něj v případě nepřiznání odkladného účinku plynou přímo ze zákona, tedy nutností opustit území České republiky. Jak plyne z výše citované judikatury, přiznáním odkladného účinku pouze z tohoto důvodu by byla popřena výjimečná povaha přiznání odkladného účinku.

[10] Stěžovatel dále zdůraznil právo na respektování soukromého a rodinného života ve vztahu k sociálnímu a ekonomickému zázemí a společenským vazbám, které si v České republice vybudoval, aniž však nad rámec neurčitého konstatování uvedl či doložil cokoli bližšího. Tato nekonkrétní tvrzení tak nemohou založit rozšířeným senátem uváděné „další důvody“, které by v řízení o kasační stížnosti odůvodnily výjimečné přiznání odkladného účinku. Takové důvody jsou však dány jinými individuálními okolnostmi projednávané věci.

[11] Nejvyšší správní soud totiž nesouhlasí se žalovaným v otázce významu sdělení podle § 42g odst. 9 zákona o pobytu cizinců ve vztahu ke stěžovatelovu pobytu. Oprávnění k přechodnému pobytu na území delšímu než 3 měsíce a k výkonu zaměstnání na pracovní pozici dle § 42g odst. 1 zákona o pobytu cizinců vzniká za splnění podmínek ex lege ode dne uvedeného v oznámení změny zaměstnavatele, pracovního zařazení nebo zaměstnání na další pracovní pozici u téhož nebo u jiného zaměstnavatele podle odst. 7 téhož ustanovení. Při nesplnění podmínek se pak na oznámení hledí, jako by nebylo učiněno (§ 42g odst. 9 věta druhá zákona o pobytu cizinců). Nicméně, sdělením podle § 42g odst. 9 zákona o pobytu cizinců je autoritativně postaveno najisto, zda oznámení cizince splňuje požadavky zákona o pobytu cizinců. Obsah sdělení podle § 42g odst. 9 zákona o pobytu cizinců tak závazně určuje, jaké účinky ze zákona o pobytu cizinců nastanou, tj. zda cizinec může oprávněně pobývat na území a vykonávat zaměstnání na oznámené pozici, nebo zda se na oznámení hledí, jako by nebylo učiněno. To je významné nejen pro účely samotného výkonu zaměstnání na nově oznámené pozici, nýbrž i z hlediska případného zániku platnosti zaměstnanecké karty podle § 63 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Ta totiž zaniká uplynutím 60 dnů ode dne, kdy cizinci skončil poslední pracovněprávní vztah splňující podmínky podle § 42g odst. 2 písm. b) téhož zákona na pracovní pozici, na kterou byla vydána zaměstnanecká karta nebo povolení k zaměstnání anebo která byla oznámena za splnění podmínek uvedených v § 42g odst. 7 až 10 téhož zákona. Výjimku z tohoto pravidla pak představuje mj. situace, kdy cizinec před uplynutím této doby učiní (nové) oznámení podle § 42g odst. 7 zákona o pobytu cizinců (§ 63 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Pakliže by se však na oznámení hledělo, jako by nebylo učiněno podle § 42g odst. 9 zákona o pobytu cizinců, a žalovaný by tuto skutečnost cizinci sdělil až ke konci doby podle § 63 odst. 1 téhož zákona, ve které mohl cizinec učinit nové oznámení, mohlo by dojít k zániku platnosti zaměstnanecké karty, aniž by měl cizinec možnost jej jakkoliv ovlivnit, ačkoliv mohl být i v dobré víře, že splňuje všechny předepsané podmínky. Sdělení stěžovatele tak i v tomto ohledu významně ovlivňuje následný osud platnosti zaměstnanecké karty cizince (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2021, č. j. 8 Azs 56/2021-41, body 17 a 18, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2022, č. j. 2 Azs 244/2021-27, body 26 a 27).

[12] V projednávané věci je stěžovatelovo oznámení o změně zaměstnavatele datováno 26. 1. 2023. Žalovaný v pořadí již druhým sdělením (první sdělení bylo zrušeno krajským

pokračování

soudem) ze dne 18. 11. 2024 určil, že podmínky pro zaměstnání stěžovatele na daném pracovním místě nejsou splněny. Žalovaný tedy nesplnění zákonných podmínek stěžovateli účinně sdělil daleko po lhůtě podle § 63 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve které stěžovatel mohl učinit nové oznámení.

[13] Stěžovatel poukázal na skutečnost, že požádal o prodloužení platnosti své zaměstnanecké karty a toto řízení je aktuálně přerušeno v návaznosti na přiznání odkladného účinku žalobě v nyní projednávané věci. Stěžovatele však nelze odkazovat až na výsledek tohoto řízení, či dokonce na rozhodnutí o správním vyhoštění. Jen stěží lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc spojen zákaz pobytu v České republice na určitou dobu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, ze dne 22. 5. 2025, č. j. 5 Azs 80/2025-35, bod 7, či ze dne 15. 9. 2025, č. j. 9 Azs 131/2025-28, bod 11). Pokud by tedy stěžovatelově návrhu na přiznání odkladného účinku nebylo vyhověno, existuje reálné nebezpečí, že by stěžovatel, který žije na území České republiky od roku 2019 a kterému bylo sdělení žalovaného oznámení až po uplynutí lhůty k podání nového oznámení o změně zaměstnavatele, byl nucen před meritorním rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

[14] Naproti tomu Nejvyšší správní soud neshledal, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě, tedy umožnění stěžovatelova pobytu na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti, jakkoli dotklo práv třetích osob nebo že by takové rozhodnutí bylo v rozporu s veřejným zájmem. Ani žalovaný ve svém vyjádření neuvedl argumenty svědčící o opaku.

[15] Nejvyšší správní soud přihlédl též k přiznání odkladného účinku žalobě krajským soudem. S ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že v případě stěžovatelova návrhu jsou podmínky pro přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny, a proto kasační stížnosti odkladný účinek přiznal.

[16] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že z rozhodnutí o žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76). Dále platí, že soud může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

[17] Druhým výrokem tohoto usnesení Nejvyšší správní soud uložil stěžovateli zaplatit soudní poplatek. Povinnost zaplatit soudní poplatek v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku vzniká rozhodnutím soudu o tomto návrhu a poplatek je splatný do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (viz § 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). Podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou uvedeného zákona, činí výše soudního poplatku 1 000 Kč.

[18] Soudní poplatek lze zaplatit:

- v hotovosti na pokladně Nejvyššího správního soudu



QR Platba

- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1060515825**.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2025

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu